

دانشگاه سوادکوه

دانشکده فنی مهندسی

گروه برق

پایان نامه کارشناسی

گرایش: قدرت

عنوان: نیروگاه های گازی و سیکل ترکیبی و تاثیر آن بر شبکه سراسری

استاد راهنما: دکتر سعید جلیل زاده

نگارش: شایان حسام عارفی

فهرست

۱ ..... مقدمه

۵ ..... فصل ۱ نیروگاه گازی

۶ ..... ۱-۱ نیروگاه گازی

۷ ..... ۱-۱-۱ کاربرد

۷ ..... ۲-۱-۱ حسن نیروگاه

۸ ..... ۳-۱-۱ معایب

۱۰ ..... ۴-۱-۱ تولید غیر متمرکز

۱۱ ..... ۲-۱ گاز طبیعی

۱۳ ..... ۱-۲-۱ هزینه‌های گاز طبیعی

۱۵ ..... ۳-۱ ریسک‌های مالی مرتبط با پروژه‌های نیروگاهی توربین گازی

۱۵ ..... ۱-۳-۱ ریسک تکنولوژیکی

۱۶ ..... ۲-۳-۱ ریسک سوخت

۱۷ ..... ۳-۳-۱ هزینه‌های نیروگاه‌های توربین گازی

۲۰ ..... ۴-۱ آسیب‌های زیست‌محیطی توربین‌های گازی

۲۱ ..... ۱-۴-۱ اکسیدهای نیتروژن

۲۲ ..... ۲-۴-۱ دی اکسید کربن

۲۳ ..... ۳-۴-۱ مونوکسید کربن و ذرات معلق

۲۴ ..... فصل ۲ توربین‌های گازی

۲۵ ..... ۱-۲ توربین گازی

۲۶ ..... ۱-۱-۲ کاربردهای توربین‌های گازی

۲۷ ..... ۲-۱-۲ مقایسه توربین‌های گازی با محرکه‌های دیگر

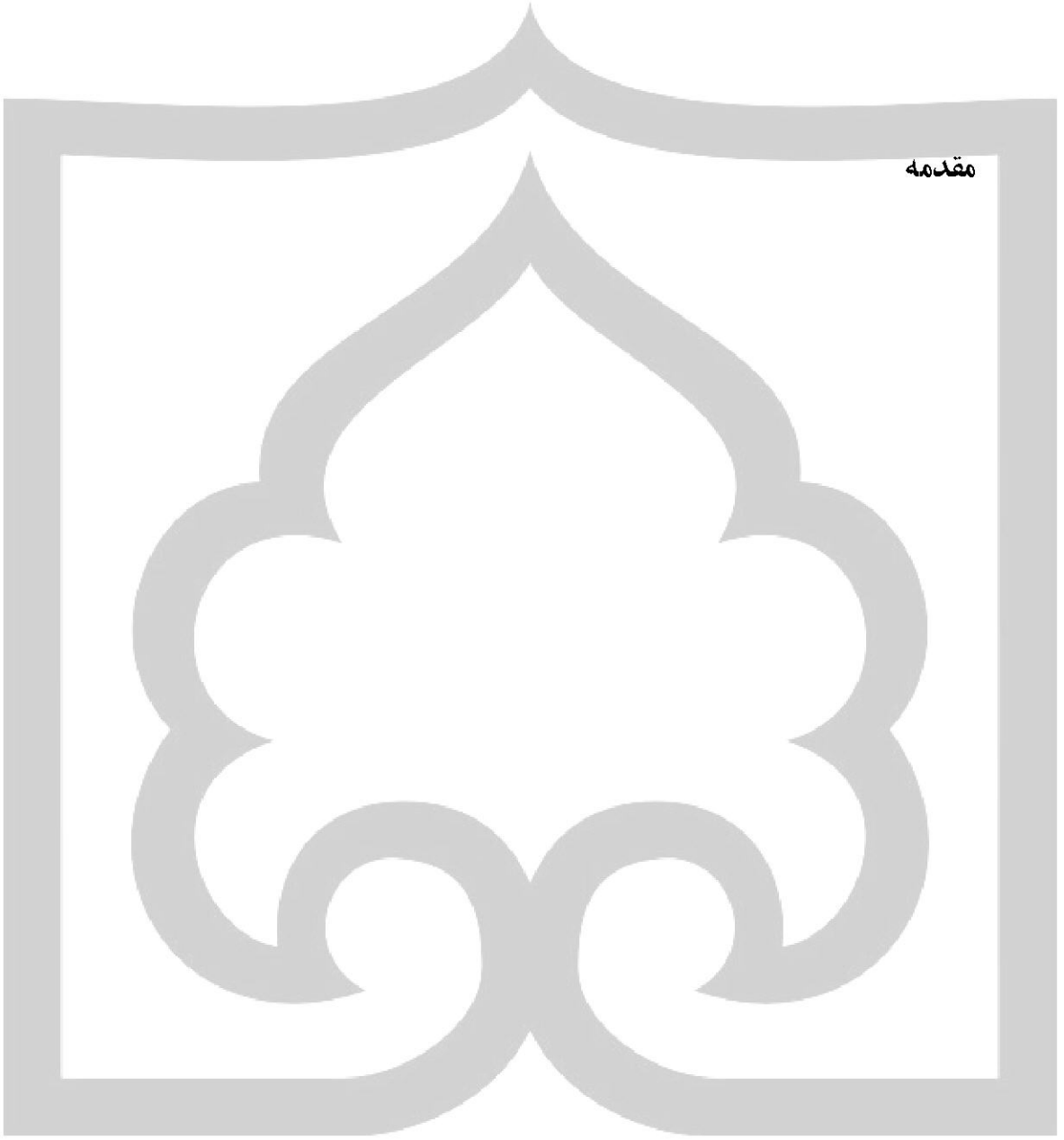
۲۷ ..... ۲-۲ طرح توربین گازی مدرن

۳۰	..... طرح توربین گازی پیشرفته	۳-۲
۳۰	..... ری هیت (Reheat)	۱-۳-۲
۳۰	..... خنک کاری میانی	۲-۳-۲
۳۱	..... تزریق جرمی	۳-۳-۲
۳۲	..... احیاء گرمایی	۴-۳-۲
۳۳	..... طبقه بندی کلی توربین های گازی	۴-۲
۳۵	..... توربین های گازی صنعتی با وظیفه کاری سنگین	۱-۴-۲
۳۶	..... توربین های گازی محرک هواپیمایی	۲-۴-۲
۳۷	..... توربین های گازی کوچک	۴-۴-۲
۳۸	..... اجزاء مهم توربین های گازی	۵-۲
۳۸	..... کمپرسورها	۱-۵-۲
۳۹	..... بازیاب ها	۲-۵-۲
۴۰	..... محفظه های احتراق	۳-۵-۲
۴۱	..... توربین ها	۴-۵-۲
۴۳	..... فصل ۳ نیروگاه های سیکل ترکیبی	
۴۴	..... مقدمه	
۴۵	..... نیروگاه سیکل ترکیبی	۱-۳
۴۷	..... ویژگی های مولد بازیافت گرمایی	۱-۱-۳
۴۷	..... طبقه بندی	۲-۳
۴۷	..... نیروگاه های سیکل ترکیبی بدون مشعل	۱-۲-۳
۴۸	..... نیروگاه های سیکل ترکیبی با سوخت اضافی	۲-۲-۳
۴۹	..... نیروگاه های سیکل ترکیبی جهت تامین هوای دم کوره بویلر	۳-۲-۳
۵۰	..... بررسی بیشتر نیروگاه های سیکل ترکیبی	۳-۳
۵۰	..... چند توربین گاز ، چند بویلر و یک توربین بخار	۱-۳-۳
۵۵	..... چند توربین گاز ، یک بویلر و یک توربین بخار	۲-۳-۳

۵۵	..... یک توربین گاز ، یک بویلر و چند توربین بخار	۳-۳-۳
۵۸	..... ملاحظات اقتصادی و فنی در مورد معیارهای عملکرد و کارایی سیکل ترکیبی	۳-۴
۵۷	..... فناوری ارزیابی اقتصادی	۳-۴-۱
۵۸	..... افزایش توان خروجی	۳-۴-۲
۵۸	..... خنک کاری هوای ورودی توربین گازی	۳-۴-۲-۱
۶۳	..... افزایش قدرت	۳-۴-۲-۲
۶۵	..... گرم کردن سوخت : افزایش بازده	۳-۴-۳
۶۶	..... تولید مشترک انرژی گرمایی و برق	۳-۵
۶۷	..... کاربردها	۳-۵-۱
۶۸	..... فن آوری CHP	۳-۵-۲
۷۰	..... فن آوری های قابل هماهنگی	۳-۵-۳
۷۰	..... توربین های گازی	۳-۵-۳-۱
۷۱	..... توربین های میکرو	۳-۵-۳-۲
۷۲	..... بررسی نیروگاه های گازی و سیکل ترکیبی ایران و تاثیر آنها بر شبکه سراسری	فصل ۴
۷۳	..... اوضاع کلی	۴-۱
۷۳	..... تبدیل ۷ هزار مگاوات نیروگاه گازی و حرارتی به سیکل ترکیبی	۴-۱-۱
۷۳	..... نیروگاه های برتر کشور در پیک بار	۴-۱-۲
۷۴	..... علت اصلی خاموشی ها	۴-۱-۳
۷۵	..... گاز ایران	۴-۱-۴
۷۶	..... در تابستان از جمهوری آذربایجان برق می گیریم	۴-۱-۵
۷۶	..... تهدید جدی تالاب شادگان با احداث نیروگاه گازی	۴-۱-۶
۷۷	..... بررسی نیروگاه های کشور و عملکرد آنها در پیک بار	۴-۲
۷۷	..... نیروگاه اردبیل	۴-۲-۱
۷۷	..... نیروگاه اصفهان	۴-۲-۲
۷۸	..... نیروگاه پارس جنوبی ظس	۴-۲-۳

۷۸	.....	نیروگاه توس	۴-۲-۴
۷۹	.....	نیروگاه چابهار	۵-۲-۴
۷۹	.....	نیروگاه شهید رجایی	۶-۲-۴
۸۰	.....	نیروگاه ری	۷-۲-۴
۸۱	.....	نیروگاه سنندج	۸-۲-۴
۸۱	.....	نیروگاه شریعتی	۹-۲-۴
۸۲	.....	نیروگاه شیروان	۱۰-۲-۴
۸۲	.....	نیروگاه فارس	۱۱-۲-۴
۸۳	.....	نیروگاه قم	۱۲-۲-۴
۸۳	.....	نیروگاه کازرون	۱۳-۲-۴
۸۴	.....	نیروگاه کاشان	۱۴-۲-۴
۸۴	.....	نیروگاه کرمان	۱۵-۲-۴
۸۶	.....	نیروگاه نوشهر	۱۶-۲-۴
۸۷	.....	نیروگاه یزد	۱۷-۲-۴
۸۸	.....	جدول ۴-۱ مشخصات نیروگاه های گازی و سیکل ترکیبی ایران	۱۸-۲-۴
۹۴	.....	مراجع	

مقدمه

نیروگاه‌های توربین گازی و سیکل ترکیبی

در سال‌های اخیر توربین گازی در صنعت تولید برق شاهد افزایش محبوبیتی برق‌آسا بوده است. تا اواخر دهه ۱۹۶۰ توربین‌های گازی تقریباً بدون استثناء به صنعت هواپیمایی اختصاص داشتند. در طول دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ شروع به یافتن جایگاه مطلوب به عنوان واحدهای تولید برق رزرو پیک کردند و این به‌خاطر امکانات آنها جهت استارت سریع بود. با وجود این در طول دهه، آنها جایگاه خود را یافتند، به طوری که در اواخر قرن بیستم توربین گازی تقریباً در همه نقاط دنیا به عنوان محرکی با بیشترین گستردگی کاربرد برای اهداف تولید برق (هم مد بهره‌برداری بار پایه و هم پیروی از بار در آمد. پیش‌بینی شده است، که توربین‌های گازی در چند سال آتی قادر خواهند بود، حدود به اندازه ۹۰٪ ظرفیت نیروگاهی جدید آمریکا مشارکت داشته باشند.

برای این تغییر شیوه عواملی دخالت داشتند. مقررات جدید تأمین‌کنندگان گاز، مخصوصاً در اروپا و آمریکا و گسترش سریع شبکه‌های گاز طبیعی، قابلیت دسترسی به گاز را افزایش داده است؛ در حالی که با پایین ماندن قیمت‌های گاز طبیعی همراه است. قوانین کنترل نشر آلاینده‌ها، که پیوسته موجب افزایش هر چه بیشتر هزینه نیروگاه‌های زغال‌سوز می‌شوند، گاز طبیعی (تقریباً فاقد آلاینده‌ها) را جذاب‌تر کرده است. تغییر مقررات بخش تولید توان نیز با جذب نوع جدیدی از شرکت‌های تولید برق که به دنبال برگشت سرمایه‌ی سریع بودند، در این امر مشارکت داشته است. نیروگاه‌های بر پایه‌ی توربین گازی را می‌توان به صورت فوق‌العاده سریعی نصب و مورد تست و راه‌اندازی اولیه قرار داد، زیرا آنها بر واحدهای استاندارد شده و اغلب به صورت پکیج متکی هستند و هزینه‌های سرمایه‌گذاری توربین‌های گازی به صورت پیوسته کاهش یافته است، بدین ترتیب آنها را از نظر اقتصادی مورد علاقه این شرکت‌ها در آورده است.

اما تأثیرگذارترین فاکتور در این بین، نیروگاه‌های سیکل ترکیبی بوده است. این چیدمان، که توربین‌های گازی و بخاری را در یک نیروگاه تکی با هم تلفیق می‌کند، می‌تواند واحد مولد برق ارزان، ظرفیت بالا و با بازدهی بالایی را توأم با نشر آلاینده‌های پایین زیست‌محیطی فراهم آورد. نیروگاه سیکل ترکیبی با بازده‌های خالص تبدیل انرژی حدود ۵۰٪ (که امروزه در بزرگترین واحدها قابل دستیابی است) و سازندگان نیروگاهی ادعا می‌کنند، که در نیروگاه‌هایی که از آخرین محصولات تولیدی آنها استفاده

می‌شود بازده‌های بالقوه ۰.۵۵٪ یا بیشتری ارائه خواهد شد. سیکل ترکیبی محصولی در اختیار شرکت‌های تولید برق قرار می‌دهد، که به‌نظر می‌رسد دارای بهترین معیارهای نحوه عملکرد اقتصادی و زیست محیطی است، که فن‌آوری امروزی می‌تواند عرضه کند.

چنین محبوبیت بی‌اندازه‌ای، اغلب شرکت‌های تولید برق را با مشکلاتی مواجه می‌کند مثلاً در انگلستان در طول دهه ۱۹۹۰، حرکت چشمگیری به سمت نیروگاه‌های سیکل ترکیبی گازسوز صورت گرفت. مقررات بازار ارائه شده در انتهای دهه منجر به افت محسوسی در قیمت‌های برق شد و شاید واحدهای سیکل ترکیبی به هیچ وجه نمی‌توانستند قادر به تولید اقتصادی برق باشند.

چنین اثرات نامشهودی از طرف عوامل اقتصادی، بیان‌گر نقش عمده فاکتورهای موجود در توپین گازی است، که در معادله‌ی تولید توان تأثیرگذار هستند. توربین‌های گازی ارزان قیمت هستند، اما سوخت مصرفی آنها اغلب گاز طبیعی بوده و نسبتاً گرانقیمت است. بنابراین اقتصاد تولید برق مبتنی بر گاز فوق‌العاده تحت تأثیر هر دو قیمت برق و گاز است. توربین‌های گازی می‌توانند سوخت‌های دیگری، مثلاً سوخت‌های تقطیری یا متان حاصل از زغال‌سنگ را نیز بسوزانند. اما تمدن مدرن بر پایه گاز طبیعی استوار است و بر همین اساس است، که پیشرفت مستمر آنها برقرار خواهد بود.

پیکر بندی و تقسیم بندی نیروگاهها

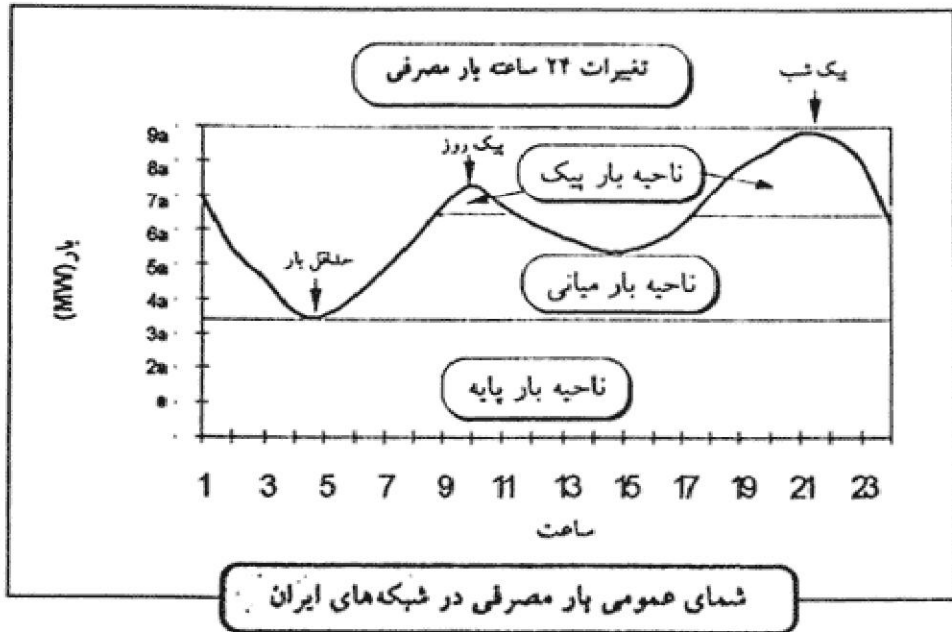
برای پیکر بندی و تقسیم بندی نیروگاهها ابتدا در مورد مفهوم مدل بار توضیحاتی ارائه می‌دهیم .
مدل بار

اصولاً هر شبکه الکتریکی دارای نوساناتی در مصرف می‌باشد. میزان مصرف لحظه ای شبکه با ساعات شبانه روز ، روزهای هفته ، ماههای سال ، فصول سال و حتی بافتار فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی جامعه تغییر می‌کند . منحنی تغییرات قدرت الکتریکی هر شبکه با میزان حداقل و حداکثر مصرف ساعتی و نسبت حداقل به حداکثر (بنام ضریب بار) تعریف می‌گردد. منحنی که به این ترتیب بدست می‌آید را مدل بار یا منحنی تغییرات بار می‌نامند.

سطح زیر این منحنی که میزان مصرف انرژی الکتریکی را در طول زمان معین می‌کند، به سه ناحیه تقسیم می‌گردد . این نواحی راناحیه بار پایه ، ناحیه بار میانی و ناحیه بار پیک می‌نامیم که به آنها بار

پایه ، بار میانی و بار پیک نیز می گویند . شکل زیر مدل عمومی بار مصرفی در شبکه های ایران را نشان می دهد :

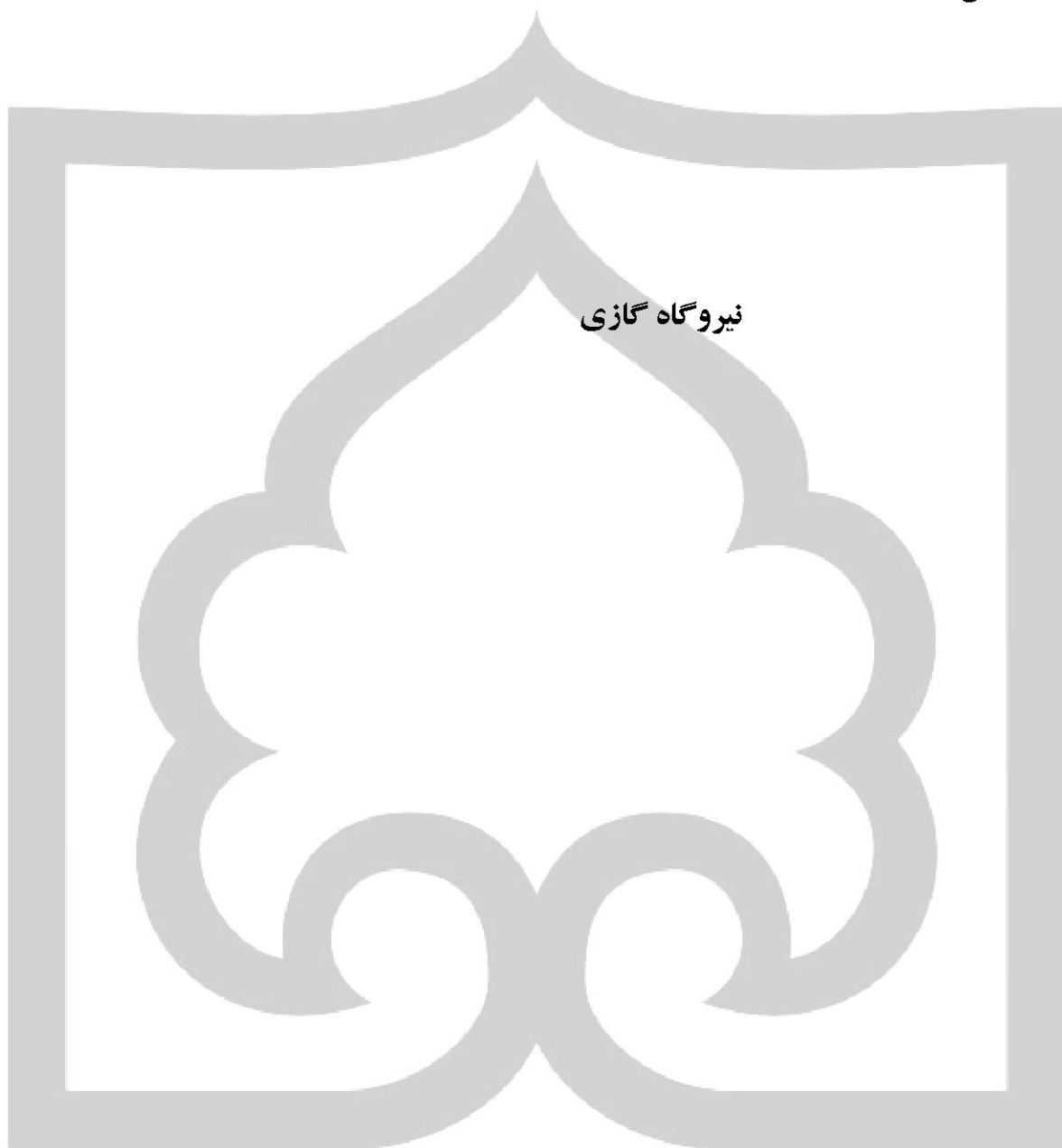
شکل م-۱

برای احداث یک نیروگاه می بایستی هدف از احداث آن تامین انرژی الکتریکی برای یکی از نواحی سطح زیر منحنی مصرف شبکه باشد.

در هر شبکه احتمال قطع برق و عدم تامین نیاز مصرف کنندگان وجود دارد . هرچه میزان قدرت نصب شده بیشتر از نیاز شبکه (مصرف) باشد احتمال خاموشی کمتر خواهد بود . خاموشی ها اغلب در پیک های فصلی اتفاق می افتد و باید در این برهه ها توجه بیشتری به موضوع تامین برق اضطراری نمود . با توجه به مطالب فوق و مفهوم مدل بار، نیروگاهها از نظر تولید الکتریسیته به چهار دسته عمده تقسیم بندی می شوند که عبارتند از :

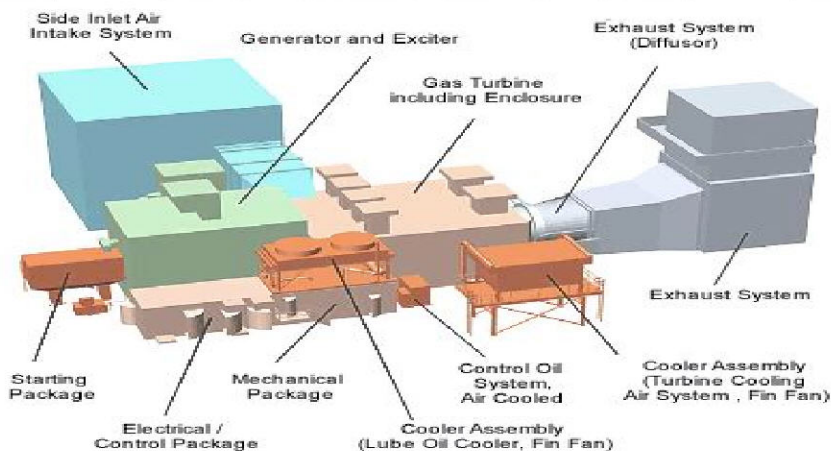
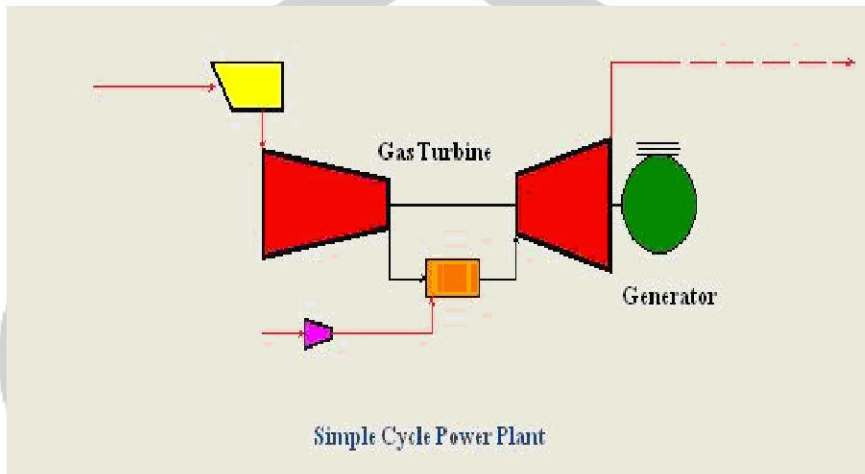
- ۱- نیروگاههایی که برای تامین بار پایه طراحی و احداث می گردند.
- ۲- نیروگاههایی که برای تامین بار میانی بکار می روند.
- ۳- نیروگاههایی که برای تامین بار پیک ساخته می شوند .
- ۴- نیروگاههایی که جهت تولید برق اضطراری مجتمع ها مورد استفاده قرار می گیرد.

نیروگاه گازی

۱-۱ نیروگاه گازی

در یک نیروگاه گازی تولید انرژی (برق) توسط یک توربین ژنراتور گازی حاصل میشود. توربینهای گازی معمولاً شامل یک کمپرسور با جریان خروجی محوری، یک یا چند محفظه احتراق و یک توربین که در هنگام حرکت (از طریق شفت) به یک ژنراتور متصل است، میباشد. در توربین گاز، هوای ورودی توسط کمپرسور فشرده شده و سپس به سمت محفظه احتراق مشتعل با سوخت گاز یا گازوئیل هدایت میگردد. گاز گرم متصاعد شده حاصل از سوختن به سمت توربین گازی رفته و از انرژی حرارتی تبدیل به انرژی مکانیکی شده و پس از به چرخش درآوردن پره های توربین، ژنراتور و کمپرسور تیز به حرکت در می آیند.

شکل ۱-۱

۱-۱-۱ کاربرد

نیروگاه های گازی ، کاربردهای ویژه ای دارند .

نیروگاه گازی به نیروگاهی می گویند که بر مبنای سیکل گاز (سیکل برایتون) کار می کند ؛ واز سیکل های حرارتی می باشد. نیروگاه گازی دارای توربین گازی است ، یعنی با سیکل رایتون کار می کند. ساختمان آن در مجموع ساده است :

۱. کمپرسور: وظیفه فشردن کردن هوا.

۲. اتاق احتراق : وظیفه سوزاندن سوخت در محفظه.

۳. توربین : وظیفه گرداندن ژنراتور .

کمپرسور به کاررفته در نیروگاه های گازی شبیه توربین است ، دارای رتوری است که بر روی این رتور پره متحرک است ، هوا به حرکت درآمده و به پره های ساکنی برخورد کرده ، در نتیجه جهت حرکت هوا عوض شده و این هوا باز به پره های متحرک برخورد کرده و این سیکل ادامه دارد و در هر عمل هوا فشرده ترمی شود. کمپرسور مصرف کننده عظیم انرژی است. هوای فشرده گرم است. هوای فشرده کمپرسور وارد اتاق احتراق که دارای سوخت گازوئیل است می شود.

چون هوای فشرده شده گرم است و در اتاق احتراق سوخت آتش گرفته و هوای فشرده و داغ می شود.

هوای داغ فشرده کار همان بخار داغ فشرده توربین های بخار را انجام می دهد.

هوای داغ فشرده رابه توربین می دهیم ؛ توربین دارای پره های متحرک و ساکن است .

پره های ثابت چسبیده به استاتور می باشد ؛ پره های متحرک چسبیده به رتور می باشد.

حال ژنراتور را می توان به محور وصل کرده و از ترمینال های ژنراتور می توان برق گرفت ؛ طول نیروگاه ممکن است به ۲۰ m است . قدرت نیروگاه های گازی از ۱ M W و تا بالای ۱۰۰ MW نیز ساخته می شود .

نحوه راه اندازی و استارت نیروگاه چگونه است ؟ در ابتدا نیاز به یک عامل خارجی است تا توربین رابه سرعت ۳۰۰۰ دور برساند .

۱-۱-۲ حسن نیروگاه:

۱. سادگی آن است - تمام آن روی یک شافت سوار است .
۲. ارزان است - چون تجهیزات آن کم است . یکی از عواملی که بر روی راندمان تأثیر می گذارد این است که هوای ورودی چه دمایی دارد.
۳. سریع‌الانصب است.
۴. کوچک است . درسکوهای نفتی که نیاز به برق زیادی می باشد باید از نیروگاه گازی استفاده کرد، تا جای کمتری بگیرد .

۵. احتیاج به آب ندارد. (درسیکل اصلی نیروگاه نیاز به آب نیست) اما در تجهیزات جنبی نیازی به آب است برای خنک کردن هیدروژن به کاررفته جهت سرد کردن ژنراتور در سرعت های بالا .
۶. راه اندازی این نیروگاه سریع است .
۷. پرسنل کم .

زمانی نیروگاه گازی خاموش است که در اتاق احتراق سوخت نباشد.

یک نیروگاه بخار را بعد از راه اندازی نباید خاموش کرد .

اما نیروگاه گازی بدین صورت است که صبح می توان روشن کرد و آخر شب خاموش نمود.

نیروگاه گازی بسیار مناسب برای بارپیک است و نیروگاه بخار برای بارپیک نامناسب است.

۱-۱-۳ معایب :

۱. آلودگی محیط زیست زیاد است.
۲. عمر آن کم است . (فرسودن توربین و کمپرسور)
- سوخت مازوت به علت آلودگی بیشتری که نسبت به سوخت گازوئیل دارد، کمترین کارمندی رود
۳. استهلاک زیاد است . (پره توربین ، پره کمپرسور)
۴. راندمان کم است . (مصرف سوخت آن زیاد است) ؛ این نقیصه ای است که کشورهای اروپایی با آن مواجهند .

دلایل راندمان پایین :

الف) خروج دود بادمای زیاد

ب) حدود ۱/۳ توان توربین صرف کمپرسور می شود. بنابراین در نیروگاه گازی برای استفاده درازمدت اصلاً جایز نیست چراکه هزینه مصرف سوخت گران است.

۵. امکان استفاده از سوخت جامد فراهم نیست. (مانند زغال سنگ) چراکه بلافاصله پره های رتور پرازدود می شود.

نیروگاه های گازی را اگر بخواهیم برای مدت طولانی استفاده کنیم، هزینه نیروگاه گازی بالا است.

نیروگاه گازی را از جایی استفاده کنند که امکان بهره برداری زمان بهره برداری زیر ۲۰۰۰ ساعت باشد.

اگر زمان بهره برداری بالای ۲۰۰۰ ساعت باشد نیروگاه بخار اگر زمان بهره برداری در سال بالای ۵۰۰۰ ساعت باشد، نیروگاه آبی استفاده می شود.

در کشور ما برق عمده مصرفی برق خانگی است (۶۰٪) و حدود ۳۰٪ برق صنعتی است. در نتیجه ۵۰٪ نیروگاه های کشور باید هر شب روشن شود؛ بنابراین قسمت عمده برق تولیدی ماباید از نوع نیروگاه گازی باشد.

نیروگاه گازی رابه دلیل ارزانی در کارخانجات نیز می توان به کاربرد. نیروگاه گازی را در نیروگاه اتمی نیز استفاده می شود جهت سرد کردن رآکتور به کار می رود که در نتیجه هواداغ و فشرده می شود و در نتیجه به نیروگاه گازی داده و برق مصرفی نیروگاه اتمی را تأمین می کنند.

در نیروگاه های گازی جهت افزایش راندمان روش هایی را اتخاذ می کنند.

دود خروجی هوای ورودی به اتاق را گرم می کند. (سیکل پیچیده تر شده اما راندمان بالا می رود) استفاده از توربین های دو مرحله ای:

زیاد شدن راندمان مستلزم مخارج و صرف هزینه نیز می باشد.

استفاده از کمپرسور دو مرحله ای هر چه دمای ورودی کمپرسور پایین تر باشد؛ راندمان بیشتر است.

بالاترین راندمان چیزی در حدود ۳۵٪ است که نیروگاه دارای کمپرسور دو مرحله ای توربین دو مرحله ای و پیش گرم کن می باشد.

نیروگاه گازی به این معنا نیست که سوخت آن گاز است، بلکه توربین آن گازی است و سوخت آن مایع است یا گازوئیل است که اکثراً گازوئیل است.

دانشجویان محترم:

جهت دسترسی به متن کامل پایان نامه‌ها به کتابخانه دانشکده مهندسی و یا آزمایشگاه پروژه گروه برق مراجعه فرمایید.

مراجع

۱. www. ele.ir.
۲. شورای انرژی جهانی تحقیق ذخایر انرژی، ۲۰۰۱
۳. نشریه سالانه بین المللی انرژی ۲۰۰۱، انتشار ۲۰۰۱ EIA
۴. ارقام از تامین کنندگان گاز طبیعی اروپایی گرفته شده اند. یادداشت کلیدی، اقتصاد توان برق ۲۰۰۲
ص ۲۴-۲۷
۵. شورای انرژی جهانی تحقیق ذخایر انرژی، ۲۰۰۱
۶. اداره اطلاعات انرژی آمریکا
۷. نشریه سالانه چشم انداز انرژی AEO، سال ۲۰۰۴، US EAI
۸. نشریه Modern Power Systems
۹. سازندگان اولیه تجهیزات OEMs در راه خود، James Varley، نشریه سیستم های توان مدرن MPS ص ۲۶-۲۹
۱۰. پیشرفت نیروگاه سیکل ترکیبی توربین گازی CCGT : چشم اندازی از کشور پرتغال James Varley، نشریه ۲۰۰۳ mps، ص ۲۵-۳۰
۱۱. توربین های گازی مرطوب، Arthur Cohn، مقاله ارائه شده در چهارمین سمینار توربین های گازی سیکل ترکیبی، انستیتو بریتانیایی مهندسی مکانیک، ۱۹۹۸
۱۲. Gas Turbine Engineering Handbook, Meheran P, Boyce Gulf Publishing, Houston, Tex, ۱۹۹۵
۱۳. MCGROW-HILL, Power Plant Technology, M. M., El-Wakil, ۱۹۸۴
۱۴. http://www.mapna.com/show_fa.aspx?item=۴۹
۱۵. شرکت مهندسی وساخت بویلر مپنا
۱۶. پایگاه اطلاع رسانی خدمات مهندسی و صنایع ایران
۱۷. "Economic and Technical Considerations III, . Jones, C., and J. Jacobs
GER-۴۲۰۰, ,for Combined- Cycle Performance- Enhancement Options,"
October ۲۰۰۰

۱۸. نشریه پیش بینی های CHP تا سال ۲۰۱۰, مشاورین LLEX, ۲۰۰۳
۱۹. خبرگزاری مهر ۱۳۸۶/۱۰
۲۰. <http://electronews.ir/php/tellafriend/recform.php>
۲۱. سایت خبری وزارت نیرو, بیست و پنجم مرداد ۱۳۸۷
۲۲. شرکت مهندسی وساخت بویلر مینا
۲۳. سایت خبری وزارت نیرو, ۱۱ شهریور ۱۳۸۷
۲۴. WW.AFTAB.IR W ۱۶, دی ۱۳۸۶
۲۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی, ۰۴/۰۵/۸۷
۲۶. <http://www.sheshmim.com>
۲۷. روزنامه ابرار اقتصادی, ۱۰ شهریور ۱۳۸۶
۲۸. <http://www.vihara.blogfa.com>
۲۹. mahniroo.co.ir ۲۰۰۶
۳۰. <http://news.moe.org.ir>, اردیبهشت ۸۷
۳۱. <http://www.sanandajpowerplant.ir>
۳۲. سایت خبری وزارت نیرو, اردیبهشت ۸۷
۳۳. اداره کل روابط عمومی وزارت نفت و انرژی, شانا, مرداد ۱۳۸۷
۳۴. اداره کل روابط عمومی وزارت نفت و انرژی, شانا, تیر ۱۳۸۷
۳۵. خبرگزاری فارس, ۲/۸۷
۳۶. www.iscanews.ir, ۶/۸۷
۳۷. <http://www.irinn.ir>, تیر ۸۷
۳۸. <http://www.govashir.com/electronic/archives/۰۰۱۴۵۸.html>
۳۹. [http://www.mazrec.co.ir/index.php?option=com_content&task=category](http://www.mazrec.co.ir/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=۳۴&id=۳&Itemid=۷۲)
&sectionid=۳۴&id=۳&Itemid=۷۲, شهریور ۸۷
۴۰. شرکت مدیریت تولید برق استان یزد
۴۱. سایت خبری وزارت نیرو, تیر ۸۷